

MA1 Integrály

Phat Tran

5. května 2024

1 Integrály

$\int f(x) dx \dots$ neurčitý integrál

$\int f(x) dx = F(x) \dots$ primitivní funkce k funkci $f(x)$

$F'(x) = f(x) \dots$ derivace primitivní funkce, $F(x)$, je funkce $f(x)$

Pravidlo sumy

$$\int (f(x) \pm g(x)) dx = \int f(x) dx \pm \int g(x) dx$$

Pravidlo konstanty

$$\int k f(x) dx = k \int f(x) dx$$

Metoda Per Parties

$$(f \cdot g)' = f'g + fg'$$

$$\int (f \cdot g)' = \int f'g + \int fg'$$

$$f \cdot g = \int f'g + \int fg'$$

$$\text{I. } \int f'g = fg - \int fg'$$

$$\text{II. } \int fg' = fg - \int f'g$$

Substituční metoda

Pokud pro funkce f a g platí, že

1. funkce f má primitivní funkci F na intervalu (a, b) ,
2. funkce g je na intervalu (α, β) diferenciovatelná
3. a $g((\alpha, \beta)) \subset (a, b)$,

pak funkce $f(g(x)) \cdot g'(x)$ má primitivní funkci na intervalu (α, β) a platí

$$\int f(g(x)) \cdot g'(x) dx = F(g(x)).$$

$$\int f(g(x)) g'(x) dx = \int f(t) dt, \text{ kde}$$

$$t = g(x); dt = g'(x) dx.$$

2 Příklady

Vypočítej integrál

$$\int \pi x^{2024} dx$$

$$= \int \pi x^{2024} dx \quad (1)$$

$$= \pi \int x^{2024} dx \quad (2)$$

$$= \pi \frac{x^{2025}}{2025} \quad (3)$$

$$= \frac{\pi}{2025} x^{2025} + C \quad (4)$$

Vypočítej integrál

$$\int (3x - 2)e^x dx$$

$$f(x) = 3x - 2 \rightarrow f'(x) = 3$$

$$g'(x) = e^x \rightarrow g(x) = e^x$$

Vybrání funkce $f(x)$ a $g(x)$.

$$= (3x - 2)e^x - \int 3e^x dx \quad (5)$$

$$= (3x - 2)e^x - 3e^x \quad (6)$$

$$= e^x ((3x - 2) - 3) \quad (7)$$

$$= e^x (3x - 5) + C \quad (8)$$

Vypočítej integrál

$$\int (2x + 3) \cos 3x dx$$

$$f(x) = 2x + 3 \rightarrow f'(x) = 2$$

$$g'(x) = \cos 3x \rightarrow g(x) = -\frac{1}{3} \sin 3x$$

Vybrání funkce $f(x)$ a $g(x)$

$$= -\frac{1}{3} \sin 3x (2x + 3) + \frac{2}{3} \int \sin 3x dx \quad (9)$$

$$= -\frac{1}{3} \sin 3x (2x + 3) + \frac{2}{3} \left(-\frac{1}{3} \cos 3x \right) \quad (10)$$

$$= -\frac{1}{3} \sin 3x (2x + 3) - \frac{2}{9} \cos 3x + C \quad (11)$$

Vypočítej integrál

$$\int (x^2 - x)e^{4x} dx$$

$$f(x) = x^2 - x \rightarrow f'(x) = 2x - 1$$

$$g'(x) = e^{4x} \rightarrow g(x) = \frac{1}{4}e^{4x}$$

1. Vybrání funkce $f(x)$ a $g(x)$

$$= \frac{1}{4}(x^2 - x)e^{4x} - \frac{1}{4} \int (2x - 1)e^{4x} dx \quad (12)$$

$$f(x) = 2x - 1 \rightarrow f'(x) = 2$$

$$g'(x) = e^{4x} \rightarrow g(x) = \frac{1}{4}e^{4x}$$

2. Vybrání funkce $f(x)$ a $g(x)$

$$= \frac{1}{4}(x^2 - x)e^{4x} - \frac{1}{4} \left(\frac{1}{4}(2x - 1)e^{4x} - \frac{1}{2} \int e^{4x} dx \right) \quad (13)$$

$$= \frac{1}{4}(x^2 - x)e^{4x} - \frac{1}{4} \left(\frac{1}{4}(2x - 1)e^{4x} - \frac{1}{8}e^{4x} \right) \quad (14)$$

$$= \frac{1}{4}(x^2 - x)e^{4x} - \frac{1}{16}(2x - 1)e^{4x} + \frac{1}{32}e^{4x} \quad (15)$$

$$= \frac{1}{32}e^{4x} (8(x^2 - x) - 2(2x - 1) + 1) \quad (16)$$

$$= \frac{1}{32}e^{4x} (8x^2 - 8x - 4x - 2 + 1) \quad (17)$$

$$= \frac{1}{32}e^{4x} (8x^2 - 12x - 1) + C \quad (18)$$

Vypočítej integrál

$$\int \ln x dx$$

$$f(x) = \ln x \rightarrow f'(x) = \frac{1}{x}$$

$$g'(x) = 1 \rightarrow g(x) = x$$

Vybrání funkce $f(x)$ a $g(x)$

$$= x \ln x - \int \frac{1}{x} x dx \quad (19)$$

$$= x \ln x - \int 1 dx \quad (20)$$

$$= x \ln x - x \quad (21)$$

$$= x (\ln x - 1) + C \quad (22)$$

Vypočítej integrál

$$\int \ln^2 x \, dx$$

$$f(x) = \ln^2 x \rightarrow f'(x) = 2 \ln x \frac{1}{x}$$

$$g'(x) = 1 \rightarrow g(x) = x$$

Vybrání funkce $f(x)$ a $g(x)$

$$x \ln^2 x - \int 2 \ln x \cdot \frac{1}{x} x \, dx \quad (23)$$

$$x \ln^2 x - 2 \int \ln x \cdot 1 \, dx \quad (24)$$

$$x \ln^2 x - 2 \int \ln x \, dx \quad (25)$$

$$x \ln^2 x - 2(x(\ln x - 1)) \quad (26)$$

$$x \ln^2 x - 2x \ln x + 2x \quad (27)$$

$$x(\ln^2 x - 2 \ln x + 2) + C \quad (28)$$

Vypočítej integrál

$$\int x \arctan x \, dx$$

$$f(x) = \arctan x \rightarrow f'(x) = \frac{1}{1+x^2}$$

$$g'(x) = x \rightarrow g(x) = \frac{1}{2}x^2$$

Vybrání funkce $f(x)$ a $g(x)$

$$= \frac{1}{2}x^2 \arctan x - \int \frac{1}{1+x^2} \frac{1}{2}x^2 \, dx \quad (29)$$

$$= \frac{1}{2}x^2 \arctan x - \frac{1}{2} \int \frac{1}{1+x^2} x^2 \, dx \quad (30)$$

$$\begin{aligned} \frac{1}{1+x^2}x^2 &= \frac{x^2}{1+x^2} = \frac{x^2+1-1}{x^2+1} = \\ &= 1 - \frac{1}{x^2+1} \end{aligned}$$

Úprava výrazu

$$= \frac{1}{2} x^2 \arctan x - \frac{1}{2} \left(\int 1 - \frac{1}{x^2 + 1} dx \right) \quad (31)$$

$$= \frac{1}{2} x^2 \arctan x - \frac{1}{2} \left(\int 1 dx - \int \frac{1}{x^2 + 1} dx \right) \quad (32)$$

$$= \frac{1}{2} x^2 \arctan x - \frac{1}{2} (x - \arctan x) \quad (33)$$

$$= \frac{1}{2} (x^2 \arctan x - (x - \arctan x)) \quad (34)$$

$$= \frac{1}{2} (x^2 \arctan x - x + \arctan x) + C \quad (35)$$

Vypočítej integrál

$$\int \frac{7x^2}{\sqrt{1+x^3}} dx$$

$$t = 1 + x^3$$

$$dt = 3x^2 dx$$

Substitute

$$= \int \frac{7x^2}{\sqrt{t}} \frac{1}{3x^2} dt \quad (36)$$

$$= \int \frac{7}{\sqrt{t}} \frac{1}{3} dt \quad (37)$$

$$= \frac{1}{3} \int \frac{7}{\sqrt{t}} dt \quad (38)$$

$$= \frac{7}{3} \int \frac{1}{\sqrt{t}} dt \quad (39)$$

$$= \frac{7}{3} \int \frac{1}{t^{\frac{1}{2}}} dt \quad (40)$$

$$= \frac{7}{3} \int t^{-\frac{1}{2}} dt \quad (41)$$

$$= \frac{7}{3} \frac{t^{\frac{1}{2}}}{\frac{1}{2}} \quad (42)$$

$$= \frac{7}{3} 2t^{\frac{1}{2}} \quad (43)$$

$$= \frac{14}{3} t^{\frac{1}{2}} + C \quad (44)$$

Vypočítej integrál

$$\int \frac{x^9}{(1+x^5)^3} dx$$

$$t = x^5 + 1$$

$$dt = 5x^4 dx$$

Substitute

$$= \int \frac{x^9}{t^3} \frac{1}{5x^4} dt \quad (45)$$

$$= \frac{1}{5} \int \frac{x^9}{t^3} \frac{1}{x^4} dt \quad (46)$$

$$= \frac{1}{5} \int \frac{x^5}{t^3} dt \quad (47)$$

$$= \frac{1}{5} \int \frac{t-1}{t^3} dt \quad (48)$$

$$= \frac{1}{5} \left(\int t^{-2} dt - \int t^{-3} dt \right) \quad (49)$$

$$= \frac{1}{5} \left(-t^{-1} - \frac{t^{-2}}{-2} \right) \quad (50)$$

$$= \frac{1}{5} \left(-t^{-1} + \frac{1}{2} t^{-2} \right) \quad (51)$$

$$= -\frac{1}{5} t^{-1} + \frac{1}{10} t^{-2} + C \quad (52)$$

Vypočítej integrál

$$\int \frac{dx}{\sqrt{1-x^2} \cdot \arccos^3 x}$$

$$\int \frac{1}{\sqrt{1-x^2}} \cdot \frac{1}{\arccos^3 x} dx \quad (53)$$

(54)

$$t = \arccos x$$

$$dt = -\frac{1}{\sqrt{1-x^2}} dx$$

Substitute

$$-\int \frac{1}{t^3} dt = -\int t^{-3} dt = \frac{t^{-2}}{2} + C \quad (55)$$

Vypočítej integrál

$$\int \frac{1}{x^2} \sin \frac{1}{x} dx$$

$$\int x^{-2} \sin x^{-1} dx \quad (56)$$

(57)

$$t = x^{-1}$$

$$dt = -x^{-2} dx$$

Substitute

$$= \int \frac{x^{-2}}{1} \sin(t) \left(-\frac{1}{x^{-2}}\right) dt \quad (58)$$

$$= - \int \sin(t) dt \quad (59)$$

$$= - \int \sin t dt \quad (60)$$

$$= -(-\cos t) \quad (61)$$

$$= \cos t \quad (62)$$

$$= \cos \frac{1}{x} + C \quad (63)$$

Vypočítej integrál

$$\int \frac{1}{(1+x)\sqrt{x}} dx$$

$$t = \sqrt{x} = x^{\frac{1}{2}}$$

$$dt = \frac{1}{2} x^{-\frac{1}{2}} dx = \frac{1}{2\sqrt{x}} dx$$

Substitute

$$= \int \frac{1}{(1+t^2)t} \cdot \frac{1}{2\sqrt{x}} dt \quad (64)$$

$$= \int \frac{1}{(1+t^2)t} \cdot \frac{2t}{1} dt \quad (65)$$

$$= 2 \int \frac{1}{1+t^2} dt \quad (66)$$

$$= 2 \arctan t \quad (67)$$

$$= 2 \arctan \frac{1}{x} + C \quad (68)$$

Vypočítej integrál

$$\int \tan x dx$$

$$\int \frac{\sin x}{\cos x} dx \quad (69)$$

$$t = \cos x$$

$$dt = -\sin x dx$$

Substitute

$$= \int \frac{\sin x}{t} \cdot \frac{1}{-\sin x} dt \quad (70)$$

$$= \int \frac{1}{t} \cdot \frac{1}{-1} dt \quad (71)$$

$$= - \int \frac{1}{t} dt \quad (72)$$

$$= -\ln |t| \quad (73)$$

$$= -\ln |\cos x| + C \quad (74)$$